

tíðindablaðið

Útgevari: p/f sosialurin

Ábyrgdarblaðstjóri: Jan Müller

Politiskur- og fyrirtaksblaðstjóri: Krisjan Dahl

Blaðfólk: Hogni Djurhuus, Dagny Joensen og Jóhann Mortensen

Uppseting: p/f sosialurin. Prent: p/f pressan 1981

sosialurin

Argjavegur 26
Postsmoga 76,
3800 Tórshavn
telefon 11820

Ein dýrgripur hjá føroysku tjóðini

1. APRÍL FÓR almenna sjónvarpið at senda. Fólk eru ónøgd við sjónvarpið og tað hava tey eisini alla orsök til. Tilt. ið er lítið umhugsað og illa fyririkað frá politiskari síðu. Hetta er orsøkin til ta stóru ónøgdina.

Í SAMBANDI VIÐ almenna sjónvarpið hevur SOSIALURIN roynt at fingið ymiskar hugsanir fram. M.a. hevur blaðið tosað við umboð fyrri fleiri politiskar flokkar. Umboðið fyrri fólkaflokkinn, sum var í blaðnum týsdagin, tók ikki undir við almennum sjónvarpi. Vit skuldu hava sjónvørp á ymskum privatum hondum. Tað gevur kapping. Og tað eru vit samdir í. Men vit hava eisini okkara hugsan um hvør kemur at tapa eina tilika kapping.

SJÁLVANDI SKAL føroyska sjónvarpið verða alment. Tað skal vera skúli og mentunarstovnur. Tað skal leggja stóran dent á upplýsing og á mentunarligar sendingar. Tað skal gera vart við samfelagsspurningar og vekja áhugan fyrri samfelagsviðurskiptum millum fólk. Tað skal vera bolverkið móti árinum uttan eftir. Í løtuni hava vit eitt stórt úrval av sjónbondum. Um ikki so nógv ár hava vit eisini satelitt sjónvarp. Tað vil siga at árinu uttan eftir verður ivaleysa stórt kortini.

OKKARA ALMENNA sjónvarp skal verja føroyska mentan og føroyska siðmenning. Sammett við alt tað, ið vit longu nú kunnu siggja á sjónbondum og tað, sum vit seinni fara at siggja frá útlandskum sendistøðum um satelittar, verður okkara føroyska sjónvarp bert ein dropi í havinum. Men hetta verður tann dýrabari dropin. Tann dropin í havinum, sum skal varðveita føroysku fólkasálina, tá alt tað útlandsk og fremmenda kemur inn á okkum.

oddagrein

VIT EIGA TÍ AT viðurkenna almenna sjónvarpið sum ein mentunarstovnur. Tað vil siga at vit eiga at lata hendan mentunarstovnur fáa somu sømdir sum aðrir mentunarstovnar í landinum. Her hugsa vit t.ú. um bókasøvn, skjalasøvn, fornminnisøvn o.s.fr., Hesir stovnar eru á figgjarlógini. Mentanin er almen og eigur at koma øllum til góðar. Og sjálvandi átti almenna sjónvarpið at fingið eina nógv stóra upphædd á landsins figgjarlóg soleiðis at vit fingið eitt veruligt og gott alment sjónvarp.

VIT NEVNDU AT umboðsmaðurin fyrri fólkaflokkinn vildi hava sjónvørp á ymskum privatum hondum soleiðis at fólk kunnu velja ímillum ymskar sendistøðir og gjalda siggjaragjald til ta sendistøðina teimum dæmar best. Hetta vildi ført til eina kapping um profitt. Helst vildu útlandskar lættisoppasendingar givið mest av sær. Og tá profittugsanin tekur ræði, missir virðingin fyrri mentan, siðmenning og samfelagsviðurskiptum skjótt fótafestið.

TAPARIN • HESI kapping fólkafloksins er tí funnin framman undan. Tað verður føroyska mentanin, føroyska siðmenningin og viðurskiptini av almennum áhuga í føroyska samfelagnum. Javnaðarflokkurin tekur ikki undir við at vit fyriskipa eina kapping sum kann kosta føroysku tjóðini hesar dýrgripir.

Í KOMANDI ÁRUM fáa vit møguleika at siggja nógv mikið av útlandskum. Lat tað føroyska sjónvarpi verða alment. Lat tað verða bolverk móti árinum uttan eftir. Megintreytin fyrri hesum er at sjónvarpið fær veruligar sømdir á landsins figgjarlóg.

og millum manna.

Lærararæðsins vegna
16.5.1984Jeffrey Henriksen
formaður

á Føroya Lærarskúla tað neyðugt at lata við seg koma og hevur tí samtykt alment at fordøma ta óhugnaliga mannjagstran, ið alsamt herðir á í føroyskum fjølmiðlum

»Bare tupere rakket«

Hýsið mær hesum fáu reglum.

Hvat vilja tingmenn okkara við teimum trim-um lögtingssamtyktunum um, at vit ikki skulu hava hernaðarútbúnað í okkara landi og um, at vit annars skulu haldast uttanfyri allar hernaðarsamgongur — tá teir kortini í útvarpinum kunnu fáa seg til at siga, at alt kortini er í lagi. Ja fegnast um flest møguligar útlandskar hernaðar- og fregnarsteðir her á landi.

Eg hoyrdi mestsum burturvið øðrumegin brot úr viðtali, útvarið hevði við onkran tingmannin í samband við vitjan teirra hjá hersetingarvaldinum.

Ein av fólkaflokkshernaðarprofetunum Páll Vang lat sera væl at. Undurfulla og forlipta frásøgn hansara minti ikki sørt um hana um Lisu í Leikalandi. Men hesin vanlukku oyðingarútbúnaður er ikki ætlaður til spæls. So frægt mátti hann vita uttan at verið hernaðarførðingur, men skúlaáriari er hann so kortini.

Jógvan Sundstein gav okkum eisini fatanina av, at hetta var als einki at tala meira um. Hetta hoyrdi mestsum tíðini til og vit áttu heldur at fegnast um at kunna virka fyrri

størri ótryggjleika fyrri tey, ið vilja okkara heimi an, hvørji tey enn eru.

Hilmar var tann mest tekiski av teimum eg hoyrði — tó samstundis við at viðganga, at hann ikki hevði skilt petti av øllum tí nógv, hann hevði sæð og hoyrt í Mjorkadali. Tólini dugdu ikki at tala og etast kundur tey heldur ikki. Helst vóru tey bara sokallaði »relæ« til sundurgreinan og umskifti av signalum.

Hóast ikki skilt petti av nekrum stóðini viðvíkjandi, so vága teir sær at varpa út um Føroya land, at hesin útbúnaður ikki er mikið óðrvisi enn sakleysar leikur og at hernaðarligur er hann als ikki.

Hvi rekka teir í slíkum førum ikki heldur upp orðaljóðið/-ini í t.d. lögtingssamtyktunum um hetta skemdamál. Hvi agitera fyrri nekrum, ið sambært almennum stóðu okkara, er so andstyggiligt, at sjálv tveiska tingið er einmælt imóti.

Hvi agitera hesir borgarligu garpar imóti, at vit føroyingar eru frælsir og fríir. Hvi skulu vit fjtrast av týningarhugi útlandinga.

Vit vita hvønn tað dryppar á, tá tað regnar á onkran anna. Men álvara-

tos, so haldi eg at okkara borgarligu »sínkræmmarar« áttu at dugað sær hógv og hugsað nakað meiri um tað fólk her býr og nakað minni um hvørji »privat-agenturir« kundur staðist av hernaðarligum atgerðum á okkara leiðum.

Eitt er so tað, at vit, so leingi uttanríkismálini eru donsk, tíðanverri sjálvir ikki hava alstóran møguleika fyrri at broyta samskifti okkara við Nato. Men eina stóðu eiga vit at hava — og sambært henni átti eingin tingmaður at liðið av beinleiðis »hernaðarmanin«, men heldur av ræðslu fyrri lagnu okkara um kríggj skuldi borist á.

Borgarliga fylkingin er øll hernaðarhugað; minni borgarligu fylkingarnar ikki nógv mikið óhugaðar, so javnvág fæst. Úrslitið má so vera, at tingmanningin mestsum uttan undantak er búgvinn til útskiptan. Tess meiri greitt má hetta vera, tá tingmenn kropp á kropp í útvarpinum syngja her-tøku- og kúgingarveldin-um pris, júst tvørtur imóti almennum stóðu okkara til hetta mál, fyrri ikki at siga tvørturimóti tí stóðu, ið sømir seg í slíkum føri fyrri upplýst fólk.

Antigun

Ikki so opinskáraður Adolf!

Í Sosialinum nr. 52 hevur Adolf Hansen, lögtingsmaður, ein langan epistul um uppskot javnaðarfloksins um minstuløn til útróðarmenn.

Hann sigur, at svikabroðr javnaðarmanna móti føroyska útróðarflotanum í 70-árunum vóru so stór, at hesi vóru viðvirkandi til, at fiskivinnuflokkur varð settur á stovn. Hesin skuldi so sum tann einasti virka fyrri útróðarfólk okkara.

Nei Adolf Hansen, nikkuðukka tin, so lætt sleppur tú ikki. Sannleikin er tann, at tú sjálvur royndi at stóða málinum um minstuløn eisini fyrri útróðarmenn. Óttin í øðrum flokkum fyrri enn størri undirtøku útróðarmanna fyrri einasta sanna verkafólkaflokkinum, javnaðarflokkinum, var so mikið stórur, at tú við afturhaldsstuðli aðrastaðni fekk stóðgað uppskotinum fyrirbils.

Øvund Adolfs inn á javnaðarflokkinn lýsir í gjøgum alt tað, hann her

skrivar. Men Adolf, hvi hevur tú ikki sett fram uppskot um minstuløn til útróðarmenn — hvørki eið ella orð um hetta hesi vanlukku 5 og 1/2 árin, tú hevur sitið á tingi.

Sannleikin er sjálvandi hann, at tú, sum umboð fyrri tað mest konservativa borgarliga, ikki kann hava stórvægis áhuga fyrri verkamannafjöldini, og hetta hevur tú sýnt við øllum tí, tú higartil hevur nomið við.

Hatta sosiala heitið, tú hevur tengt uppi hatta floksskapilis, er ikki til annað enn at villeiða fólk við.

Vit eiga heldur ikki at gloyma, at hesin sami Adolf Hansen hevur verið formaður í Meginfelag Útróðarmanna, men hóast tað, so er einki uppskot komið hagani um minstuløn til útróðarmenn. Er henda støtt svikin, so er tað mest av øllum av Adolf Hansen.

At tú á tingi hevur sitið sum onnur nikkuðukka, kunnu vit javnaðarmenn ikki lastast fyrri, tí uttan

mun til hvussu vikir og vendir og uttan mun til, hvat samvitiskugrís tú nú gert tær vegna útróðarmenn okkara, so stendur enn fastari enn áður, at einans javnaðarflokkurin hevur sýnt vilja og hegnti til at stríðast fyrri verkamannafjöldina.

Døminu eru mong. Minstalønin, forskotsrindan, prívíðbótin og nógv onnur til frama fyrri veiðandi fólk okkara.

Adolf harafurtimóti hevur ikki gjørt annað enn at sæta sær sjálvum. So titt og knapt ting- og nevndarsessir vóru bjargaðir, slepti hann t.d. fiskasølumálinum uppá fjall og mangt annað við.

Føroysku tjóðini kanst tú vinna onkrar neisur afturat, men einki val.

Hetta týkist tú at hava sannað, nú tú til komandi val hevur avgjørt at berjast við aðrar og óndari maktir enn tina elskaðu Fiskasølu og reiðarafjöldina.

Eg vil heita á javnaðarflokkinn um framvyrj at standa eins stinnur í stríð.

Yvirlýsing

Nú ið komið er so vitt, at tann skipan í samfelagnum, sum hevur til uppgávu at verja einstaklingin móti órætti, beinleiðis verður misnýtt til tað øvuta, finnur Lærararæðið

á Føroya Lærarskúla tað neyðugt at lata við seg koma og hevur tí samtykt alment at fordøma ta óhugnaliga mannjagstran, ið alsamt herðir á í føroyskum fjølmiðlum